

17.08.2015

Ryj/4

§ 738

Lausunto työ- ja elinkeinoministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan valtiollistamisesta ja keskittämisestä Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon

HEL 2015-008037 T 03 00 01

TEM/1249/03.01.01/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa työ- ja elinkeinoministerille luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuluttajapalvelujen turvallisuusvalvonnan valtiollistamisesta ja keskittämisestä Tukesiin seuraavan lausunnon:

Esitys on perusteltu ja kannatettava. Vaikka esityksessä korostetaan valvonnan roolin muuttumista ja katsotaan, ettei perinteinen tarkastuslähtöinen tapa tehdä valvontaa ole enää tarkoituksenmukainen, on kuitenkin syytä ottaa huomioon se, että suuri osa kuluttajapalveluja tarjoavista toimijoista on pieniä eikä niillä aina ole mahdollisuutta tai halua toimia esityksessä toivotulla tavalla. Tämä voi edellyttää perinteistä paikallista valvontaa ja siihen liittyvää neuvontaa tarkastuskäynteineen.

Esityksessä mainitaan kuntien niukat valvontaresurssit sekä vähäinen kokemus ja riittämätön osaaminen. Tämä antaa kuluttajapalveluiden nykyisestä valvonnasta kovin yksipuolisen kuvan. Riittämättömistä resursseista huolimatta monissa kunnissa, muun muassa Helsingissä, on kuluttajapalveluiden valvontaa kehitetty johdonmukaisesti ja suunnattu kohteisiin, joissa kuluttajaturvallisuuden puutteet ovat ilmeisimpiä.

Esityksen mukaisen toimivallan siirron tehokkuutta vähentää se, että useat kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan kohteet kuuluvat samalla terveydensuojelulainsäädännön mukaisiin valvontakohteisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi kuntosalit, uimahallit ja -rannat sekä tatuointi- ja lävistyspalvelut. Nykyisin tällaisten kohteiden valvonta on voitu samalla kertaa hoitaa molempien lainsäädäntöjen mukaisesti.

Lisäksi on syytä harkita voimaantulosäännöksen muuttamista siten, että myös ennen lain voimaantuloa vireille tulleet asiat siirrettäisiin Tukesin käsiteltäviksi. Tämä muutos olisi perusteltu sekä viranomaisten että toimijoiden kannalta. Valtaosa kuluttajapalveluita koskevista asioista käsitellään nopeasti, mutta joukossa on myös hyvin pitkäkestoisia asioita. Tällaisia ovat usein esimerkiksi lasten leikkipaikkojen turvallisuuteen liittyvät asiat. Voimaantuloa koskevan

17.08.2015

Ryj/4

säännöksen muuttaminen edellä esitetyllä tavalla varmistaa toimijoiden tasapuolisen kohtelun.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Työ- ja elinkeinoministeriö lausuntopyyntö 26.6.2015
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan valtiollistamisesta ja keskittämisestä Tukesiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Työ- ja elinkeinoministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuluttajapalvelujen turvallisuusvalvonnan valtiollistamisesta ja keskittämisestä Tukesiin. Lausunto on pyydetty toimittamaan 20.8.2015 mennessä.

Luonnoksen pääasiallinen sisältö

Esityksen mukaisella kuluttajapalveluiden muutoksella siirrettäisiin kuluttajapalveluiden turvallisuuden valvonta kunnista ja aluehallintovirastoista Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes), ja lakiin tehtäisiin siirron edellyttämät muutokset. Muutoksen yhteydessä kuluttajaturvallisuuslainsäädäntö irrotettaisiin ympäristöterveydenhuollon yhteydestä, minkä johdosta myös terveydenhuoltolakia olisi tarpeen muuttaa yhden pykälän osalta.

Esitykseen sisältyy myös ehdotus nykyisen kuluttajaturvallisuuslain sisältämän ilmoitusvelvollisuuden poistamisesta. Ehdotetun valvonnan

17.08.2015

Ryj/4

Tukeisiin keskittämisen myötä valvonnan toteutustavan on tarkoitus muuttua siten, ettei ilmoitusvelvollisuutta ole tarkoituksenmukaista säilyttää. Lisäksi ilmoitusvelvollisuuden poistamisella vähennetään yrityksiin ja viranomaisiin kohdistuvaa sääntely- ja hallinnollista taakkaa. Lisäksi kuluttajapalvelujen valvonta muuttuisi nykyisestä, lähtökohtaisesti maksullisesta valvonnasta Tukesin toteuttamana lähtökohtaisesti maksuttomaksi valvonnaksi lukuun ottamatta ns. jälkivalvontaa. Näitä muutoksia lukuun ottamatta esitys sisältää vain valvontatehtävän siirrosta johtuvat muutokset lainsäädäntöön. Esitys ei sisällä toiminnanharjoittajien velvollisuuksia lisääviä muutosehdotuksia.

Lausunto

Ympäristöministeriö on pyytänyt asiasta laajalta piiriltä lausuntoja, Helsingin osalta ministeriö oli osoittanut lausuntopyynnön kaupungin ympäristökeskukselle, joka on antanut asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle. Lautakunnan päätös oli yksimielinen.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että esitys on perusteltu ja kannatettava.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Työ- ja elinkeinoministeriö lausuntopyyntö 26.6.2015
- 2 Luonnos hallituksen esitykseksi kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan valtiollistamisesta ja keskittämisestä Tukeisiin

Otteet

Ote
Työ- ja elinkeinoministeriö

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 04.08.2015 § 250

HEL 2015-008037 T 03 00 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyynnöstä, joka koskee luonnosta hallituksen esitykseksi kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan valtiollistamisesta ja keskittämisestä Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes).

Ympäristölautakunta pitää ehdotettua muutosta mahdollisena ja osin perusteltuna. Ympäristölautakunnan alainen ympäristökeskus käytti vuonna 2014 kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvontaan 1,6 henkilötyövuotta. Vuonna 2015 on kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvontaan suunniteltu käytettävän 1,8 henkilötyövuotta johtamiseen käytetty henkilöresurssi mukaan lukien. Jos esitys toteutuu, ympäristökeskus käyttää vapautuvan resurssin ympäristöterveydenhuollon muille tehtäväalueille, jotka ovat kaikki tällä hetkellä vahvasti aliresursoituja.

Ympäristölautakunta toteaa, että esityksessä useaan otteeseen korostetaan valvonnan roolin muuttumista ja katsotaan, ettei perinteinen tarkastuslähtöinen tapa tehdä valvontaa olisi enää tarkoituksenmukainen. Esityksessä korostetaan toimijoiden omavalvontaa, turvallisuusjohtamisjärjestelmiä ja riskienhallintaa (s. 18). Ympäristölautakunta korostaa, että suuri osa kuluttajapalveluita tarjoavista toimijoista on pieniä eikä niillä ole aina mahdollisuutta tai halua toimia esityksessä toivotulla tavalla. Tästä syystä kuluttajapalveluiden turvallisuuden parantaminen edellyttää myös perinteistä paikallista valvontaa ja siihen liittyvää neuvontaa tarkastuskäynteineen.

Useissa kohdin esitystä mainitaan kuntien niukat valvontaresurssit sekä vähäinen kokemus ja riittämätön osaaminen. Tämä antaa kuluttajapalveluiden nykyisestä valvonnasta kovin yksipuolisen kuvan. Riittämättömistä resursseista huolimatta monissa kunnissa, muun muassa Helsingissä, on kuluttajapalveluiden valvontaa kehitetty johdonmukaisesti ja suunnattu sitä kohteisiin, joissa kuluttajaturvallisuuden puutteet ovat ilmeisimpiä.

Esityksen mukaisen toimivallan siirron tehokkuutta vähentää se, että useat kuluttajapalveluiden turvallisuusvalvonnan kohteet kuuluvat samalla terveydensuojelulainsäädännön mukaisiin valvontakohteisiin. Tällaisia ovat esimerkiksi kuntosalit, uimahallit ja -rannat sekä tatuointi- ja lävistyspalvelut. Nykyisin tällaisten kohteiden valvonta on voitu samalla kertaa hoitaa molempien lainsäädäntöjen mukaisesti.

Esityksen voimaantulosäännöksissä todetaan, että ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleet asiat käsitellään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Ympäristölautakunta esittää,

17.08.2015

Ryj/4

että säännöstä korjataan siten, että myös ennen lain voimaantuloa vireille tulleet asiat siirrettäisiin Tukesin käsiteltäviksi. Tämä muutos olisi perusteltu sekä viranomaisten että toimijoiden kannalta. Valtaosa kuluttajapalveluita koskevista asioista käsitellään nopeasti, mutta joukossa on myös hyvin pitkäkestoisia asioita. Tällaisia ovat usein esimerkiksi lasten leikkipaikkojen turvallisuuteen liittyvät asiat. Voimaantuloa koskevan säännöksen muuttaminen edellä esitetyllä tavalla varmistaa toimijoiden tasapuolisen kohtelun. Ympäristölautakunta arvioi, että lain voimaantullessa Tukeisiin siirtyvien asioiden kokonaismäärä olisi vähäinen.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Pertti Forss, ympäristöterveyspäällikkö, puhelin: +358 9 310 32002
pertti.forss(a)hel.fi